

ВИТРАТИ ДОМОГОСПОДАРСТВ НА СПОЖИВАННЯ В УКРАЇНІ

Мухомор Є. – ст. 4 курсу, гр. Фвн – 42

Науковий керівник – к.е.н., доцент Нагайчук В. В.

Вінницький навчально-науковий інститут економіки THEU

Зміни, які були пов'язані з переходом до ринкових методів економічної діяльності, стали катализатором появи нових учасників, зокрема виділення домогосподарства як самостійного та повноправного суб'єкта, що безпосередньо задіяний у всіх процесах, пов'язаних з виробництвом, розподілом та споживанням ВВП країни.

Дослідження сучасних тенденцій функціонування домогосподарств в умовах ринкової економіки посідають чільне місце в колі інтересів Є. Болотіної, Г. Старостенко, Н. Іванової, О. Марець, О. Міроненко та ін.

Здійснюючи витрати своїх коштів, члени домогосподарства задовольняють різноманітні потреби. Задоволення потреб домогосподарства можливо двома шляхами:

- використання грошових доходів, тобто здійснення грошових витрат;
- натуральним самозабезпеченням, яке відбувається за рахунок власної трудової діяльності [1, с. 320].

Витрати домогосподарства представляють собою сукупність грошових платежів, які здійснює домогосподарство на основі отриманих доходів, що призначені для забезпечення належного його функціонування.

Якщо споживання варто розглядати як процес придбання та використання придбаних товарів та послуг з метою забезпечення належних умов функціонування членів домогосподарства, то витрати на споживання доцільно представити як суму грошових платежів, що їх здійснює домогосподарство за отримані товари та послуги з метою забезпечення належних умов функціонування членів домогосподарства.

У переважній більшості випадків у науковій літературі витрати на споживання поділяють на: витрати на послуги й витрати на товари. Останні, в свою чергу, класифікуються в залежності від:

1) очікуваного строку використання:

- витрати на товари короткострокового (тимчасового, або поточного) використання. До них відносять продукти харчування, одяг, пальне і т. ін.). Строк використання для товарів, який встановлюють для зарахування до даної групи, варіює від одного до трьох років;

- витрати на товари довгострокового (тривалого) використання. До них відносять меблі, побутову техніку, авто тощо [2, с. 183].

2) виду споживання:

- витрати на продовольчі товари (продукти харчування);

- витрати на непродовольчі товари.

Необхідно звернути увагу, що у запропонованій класифікації витрат на споживання витрати на послуги включені як до капітальних так і до поточних витрат. Проте, становлення домогосподарства як самостійного та повноправного учасника фінансових відносин зумовлює розширення сфери послуг, якими користується даний суб'єкт в процесі свого функціонування.

Крім того, доцільно відзначити, що розвиток суспільства у напрямку появи нових технологій та глобальна інформатизація теж впливають на розширення можливого спектру потенційних послуг для домогосподарства, що створює передумови для збільшення суми грошових платежів, необхідних для забезпечення даної групи споживчих витрат. З огляду на зазначене цілком доречним можна вважати виділення витрат на послуги в окрему групу споживчих витрат.

Крім того, дану групу витрат доцільним буде доповнити згаданими вже раніше добровільними платежами та внесками, які здійснює населення до різноманітних організацій. Індивід, як особистість, при сприятливих умовах існування, потребує задоволення не тільки матеріальних потреб. Задоволення певних духовних потреб людини, як то відвідання театру, кіно тощо, можна віднести і до послуг, які отримує людина. В той же час, прояв найвищої духовної потреби в допомозі оточуючим (благодійні внески) чи в необхідності до спілкування (членство в різних організаціях за інтересами) не є послугою в уставленому розумінні, хоча дані платежі є своєрідною платою за можливість задоволення певних потреб [3, с. 372].

Отже, здійснення витрат на споживання є постійною складовою у діяльності домогосподарства, адже споживчі витрати дають змогу функціонувати та розвиватись даному суб'єкту. Грошові кошти, що залишились у розпорядженні домогосподарства після здійснення витрат на споживання, є основою для формування заощаджень, тобто здійснення накопичення грошових коштів.

Література:

1. Фінанси і кредит: Підручник для вузів / [Г.Б. Поляк, Л. Д. Андросова, Т. А. Башкатова та ін.]; під ред. проф. Г. Б. Поляка. – [2-е вид.]. – М.: ЮНІТІ-ДАНА, 2006. – 512 с.
2. Старостенко Г. Г. Політична економія: навч. посібник / Г. Г. Старостенко. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 344 с.
3. Вступ до економічної теорії. Підручник / [З. Ватаманюк, О. Ватаманюк, С. Панчишин, С. Кудин та ін.]; За ред. З. Ватаманюка. – [3-е вид., допов.]. – Львів: «Новий світ - 2000», 2006. – 504 с.